

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

แบบวิธีวิจัย

กระบวนการวิจัยในเรื่องนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สืบหนังสือพิมพ์ ในฐานะที่เป็นผู้มีบทบาทต่อการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยว และใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) เพื่อทราบถึงความต้องการของผู้อ่าน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่จะทำการศึกษา คือประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ที่จะแจกแบบสอบถามเพื่อการสำรวจ จำนวนทั้งสิ้น 300 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้ที่เคยอ่านเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์รายวันเท่านั้น ควบคู่ไปกับการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์หลากหลาย และมีจำนวนใกล้เคียงกับขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้

สำหรับการเลือกตัวอย่างหนังสือพิมพ์ที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) นั้น ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1. ไทยรัฐ และ เดลินิวส์ ในฐานะที่เป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณที่ได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้อ่านทั่วไป และเนื่องในปีส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับได้เปิดหน้าพิเศษด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอีกด้วย

2. สยามรัฐ และ บ้านเมือง ในฐานะที่เป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านทั่วไป และเนื่องในปีส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับได้ให้ความสำคัญในการเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในปริมาณที่มากขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพฉบับอื่นๆ

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

หลังจากได้กลุ่มตัวอย่างเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยทั้ง 4 ชื่อ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ และบ้านเมือง ตามระยะเวลาการศึกษาที่กำหนดแล้ว จึงนำมาคัดเลือกโดยวิธี "การสุ่มแบบหมุนเวียน (Rotated Sampling)" โดยกำหนดเลือกสัปดาห์ละ 1 วัน ซึ่งแต่ละสัปดาห์ที่

ศึกษาจะสลับวันไม่ให้ซ้ำกัน เช่น ถ้าสัปดาห์แรกเป็นวันพฤหัสบดี สัปดาห์ที่สองจะใช้วันศุกร์ สัปดาห์ที่สามจะใช้วันเสาร์ หมุนเวียนไปจนถึงสัปดาห์สุดท้าย เพื่อให้หนังสือพิมพ์ลະกัน ไม่อยู่เฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในแต่ละเดือน และได้หนังสือพิมพ์ครบตั้งแต่วันอาทิตย์ ถึงวันเสาร์ และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความแตกต่างในเรื่องปริมาณข่าวสาร หรือปริมาณเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหมุนเวียน จะได้หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยชื่อฉบับละ 46 ฉบับ รวม 184 ฉบับ ตามจำนวนวัน เดือน ปี ดังต่อไปนี้

วัน เดือน	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
มกราคม 2541				1	9	17	25
กุมภาพันธ์ 2541	2	10	18	26			
มีนาคม 2541	30				6	14	22
เมษายน 2541		7	15	23			
พฤษภาคม 2541	25				1	9	17
มิถุนายน 2541		2	10	18	26		
กรกฎาคม 2541	20	28				4	12
สิงหาคม 2541			5	13	21	29	
กันยายน 2541	14	22	30				6
ตุลาคม 2541				8	16	24	
พฤศจิกายน 2541	9	17	25				1
ธันวาคม 2541				3	11	19	27

หมายเหตุ ตัวเลขในตาราง คือ วันที่ ของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างในการศึกษา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยในช่วงวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ด้วยเหตุผลที่ปีนี้เป็นปีท่องเที่ยวไทย หรือ ปี Amazing Thailand ซึ่งสื่อมวลชนทุกประเภทได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการช่วยประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ผู้วิจัยจึงคิดว่าช่วงเวลาดังกล่าวเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งที่จะสังเกตว่า เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยนั้นมีแง่มุม

ใดที่น่าสนใจบ้าง และตลอดระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์ได้ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างไรบ้าง

จากการวิเคราะห์เนื้อหาการท่องเที่ยวไทยในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ โดยทำการพิจารณาตลอดทั้งเล่ม พบว่า เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทย ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ของหนังสือพิมพ์ ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ได้แก่ ข่าวหน้า 1 และ สก๊อปหน้า 1 สำหรับหน้าสามนั้น มีคอลัมน์ประจำ คือ มังกรห้าเล็บ ในหน้า 5 มีคอลัมน์ประจำ คือ ชุมชอกแซก และหะหะพาที เขียนโดย ชุม เหนือฟ้าได้บาดาล ของก้อง กังฟู และ หมายเหตุประเทศไทย ของลมเปลี่ยนทิศ หน้า 6 มีคอลัมน์ประจำ เกี่ยวไปกินไป ของพล.อ.โสภาส โพธิแพทย์ นำเสนอทุกวันอาทิตย์ เป็นการแนะนำร้านอาหาร โดยมีเกรก เรื่องราวประสบการณ์ท่องเที่ยวเข้าไปด้วย คอลัมน์สองตำรวจ และสารพันปัญหา ของอ๊อด เทอร์โบ เป็นคอลัมน์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ในหน้า 14 มีสารคดีท่องเที่ยว ไทยรัฐทัวร์ไทย ซึ่งเสนอทุกวันพุธ และ อะเมซิ่งไทยแลนด์ อะเมซิ่งทัศน์ ปฏิทินท่องเที่ยว เสนอทุกวันพฤหัสบดี และวันเสาร์ ในหน้า 15 มีคอลัมน์ประจำ เลขที่ 1 วิชาวดี ของเพลิงมรกต เสนอทุกวันอาทิตย์ สำหรับบทความ มีในหน้าข่าวการศึกษา (หน้า 16) และหน้าข่าวสตรี (หน้า 24)

2. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ได้แก่ ข่าวหน้า 1 และ สก๊อปหน้า 1 สำหรับหน้าสาม (บทนำ-การเมือง) มีคอลัมน์ประจำ ปลายนิ้วนายก้าแหง ของ ก้าแหง ภริตานนท์ ในหน้า 5 มี วาไรตี้เดลินิวส์ นำเสนอทั้งในรูปของ บทความ และสารคดีท่องเที่ยว ประกอบด้วยคู่มือนักท่องเที่ยว และแนะนำเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งเสนอทุกวันศุกร์ ในหน้า 10 มีคอลัมน์ประจำ หัวใจมีดิน ของไมตรี ลิมปชาติ ในหน้า 21 ทุกวันอาทิตย์จะมีกรอบ Amazing Thailand เสนอข่าวประชาสัมพันธ์เทศกาล และงานมหกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึง บทความ และสารคดีท่องเที่ยว ในหน้า 23 มีคอลัมน์ประจำ เดลินิวส์ชวนชิม เขียนโดย อัญชัน เสนอเป็นประจำทุกวันเสาร์ นอกจากนั้น ยังมีข่าว และบทความกระจายอยู่ในหน้า 24, 25, 26 และ 27 โดยในหน้า 25 ทุกวันอาทิตย์จะมีคอลัมน์ประจำ เสน่ห์หมื่นแสนทั่วแผ่นดินไทย สำหรับโฆษณานั้น ในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะให้เนื้อที่ลงโฆษณาย่อยไว้ในหน้า 22 หรือในหน้า 29 เป็นครั้งคราว ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นโฆษณารายการท่องเที่ยวของบริษัททัวร์ นอกจากนั้น ยังมีปรากฏอยู่ในหน้าข่าวบันเทิง-ดนตรี มีคอลัมน์ประจำ ปีกซ้ายบันเทิง ของ วิชา...วดี

3. หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

ได้แก่ ข่าวหน้า 1 และ สก๊อปหน้า 1 ถัดมาคือ หน้า 2 มีคอลัมน์ประจำ เจาะสยาม ของ สลาตัน หน้า 5 มีคอลัมน์ประจำ ชาวกรุง ของเนติ โชติช่วงธรรม เสนอเป็นประจำทุกวันอาทิตย์ ในหน้า 8 เป็นหน้าข่าวภูมิภาค ซึ่งมีทั้งการเสนอข่าว และมีคอลัมน์ประจำ กลางกรุง ของ ปราโมทย์ เจริญยิ่ง และคอลัมน์ ผังรากผากดิน ของเดือนแรม ประกายเรือง ในหน้า 9 มีกรอบ ปฏิทินท่องเที่ยวไทย ในหน้า 13 คือหน้าศิลป-วัฒนธรรม มีคอลัมน์ประจำ ผสมโรง ของเสกสรร สิทธาคม ในหน้า 15 นำเสนอ สารคดีท่องเที่ยว เที่ยวทั่วไทย หน้า 16 คือหน้าข่าวการศึกษา มีคอลัมน์ประจำ เที่ยววัดไหว้พระ ของธวัช หอมทวนลม หน้า 18 คือหน้าข่าวผู้หญิง จะมีในรูปของบทความ และคอลัมน์ เมนูน่าลอง และในหน้า 28 เสนอ สก๊อปท่องเที่ยว นิวเจอเนอเรชั่น

4. หนังสือพิมพ์บ้านเมือง

ได้แก่ ข่าวหน้า 1 ถัดมาได้แก่ ข่าวหน้า 3 เป็นข่าวในประเทศ เกี่ยวกับการทำงานของคณะรัฐบาล หน้า 11 มีคอลัมน์ประจำ ผ่าปทุมวัน ของไฟเย็น ในหน้า 13 มีคอลัมน์ โลกใบใหญ่ ซึ่งเสนอเป็นประจำทุกวัน ในรูปแบบของบทความ หรือสารคดีท่องเที่ยว ในหน้า 15 มีคอลัมน์ ครีว้นอกบ้าน และบ้านเมืองชวนชิม ในหน้า 19 คือหน้าข่าวภูมิภาค จะมีข่าวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวปรากฏอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน นอกจากนั้น ยังมีในรูปแบบของบทความอีกด้วย และในวันอาทิตย์ ที่หน้า 19 นี้จะมีคอลัมน์ หลากรสบันเทิง แนะนำอาหารจากโรงแรมต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ในหน้า 24 ทุกวันเสาร์ มีคอลัมน์ เปิดครัวคนดัง ของไบยอ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยในหนังสือพิมพ์รายวัน จึงใช้แบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหาลงใน “ตารางลงรหัส (Coding sheet)” ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งเป็นประเภท ดังนี้

1. ตารางบันทึก “รูปแบบการนำเสนอ” โดยพิจารณาเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยในกลุ่มตัวอย่างหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับว่า มีการนำเสนอในรูปแบบของ ข่าว บทความ สารคดี คอลัมน์ประจำ บทบรรณาธิการ และโฆษณาเป็นจำนวนความถี่เท่าไร โดยจะนับจำนวนขึ้นของเนื้อหา โดยไม่คำนึงถึงความยาวของเนื้อหาที่แตกต่างกัน

2. ตารางบันทึก “ประเด็นเนื้อหา” โดยพิจารณาเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทยที่ลงในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ว่ามีประเด็นของเนื้อหาเป็นอย่างไร โดยในที่นี้จะแบ่งประเด็นของเนื้อหาตามรูปแบบในการนำเสนอ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อย่อยของประเด็นเนื้อหาออกเป็นดังนี้

2.1 ประเด็นของ ข่าว ได้แก่

- การปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานเอกชนเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย
- ประชาสัมพันธ์เทศกาล งานมหกรรม การแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทย
- ประชาสัมพันธ์การให้บริการของโรงแรม หรือสถานที่พักตากอากาศ
- เกี่ยวกับความปลอดภัย และสวัสดิภาพของนักท่องเที่ยว
- กรณีที่นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบจากการให้บริการต่างๆ
- เรื่องแปลกใหม่ที่น่าสนใจ และดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวได้
- ปัญหาความเลื่อมใสของแหล่งท่องเที่ยว หรือการพัฒนาเปิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่

2.2 ประเด็นของ บทความ ได้แก่

- ข้อคิดเห็นติชม หรือเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว
- สร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว
- แสดงความคิดเห็นห่วงตึงพฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบ หรือคุกคามสวัสดิภาพนักท่องเที่ยว
- เชิญชวนให้คนไทยเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นทั่วประเทศ

2.3 ประเด็นของ คอลัมน์ประจำ และสารคดี ได้แก่

- ให้ข้อมูลเรื่องกิจกรรม งานประเพณี และเทศกาลส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย
- นำเสนอเรื่องราวความแปลกใหม่ที่น่าสนใจ ทำให้คนเกิดความอยากรู้อยากเห็น
- แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ต่างๆ
- แนะนำร้านอาหาร รายการอาหาร ที่พัก หรือของฝากของที่ระลึก
- แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ
- เป็นสื่อกลางของประชาชนเสนอปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- แสดงความคิดเห็นทั้งด้านชื่นชมยินดี และห่วงตึง เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีต่อการท่องเที่ยวไทย

2.4 เนื้อหาของ โฆษณา ได้แก่

- รายการท่องเที่ยวภายในประเทศของบริษัททัวร์
- โฆษณาการจัดนิทรรศการ งานมหกรรมต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่ความเป็นไทย

นอกจากนั้น ยังได้เพิ่มเติมในส่วนของกรจำแนกประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทย ออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. จำแนกตามสถานที่ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามภูมิภาค
2. จำแนกตามจุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยว โดยใช้เกณฑ์การแบ่งตามแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่

- Amazing Shopping Paradise คือการจัดแหล่งช้อปปิ้งราคาถูกเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยวที่ช้อปปิ้ง

- Amazing Taste of Thailand คือการชักชวนให้นักท่องเที่ยวได้ลิ้มด่ำกับเทศกาลอาหารไทย

- Amazing Thai Arts and lifestyle จะเน้นเรื่องศิลปวัฒนธรรมไทย การสืบทอดมรดกไทยในแขนงต่างๆ

- Amazing Thai Sport and Entertainment เป็นแผนงานเกี่ยวกับกีฬาพื้นบ้านต่างๆ ของไทย และในระดับนานาชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับการที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13

- Amazing Natural Heritage คือการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ รวมถึงกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ต่างๆ

- Amazing Cultural Heritage คือการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และด้านโบราณคดี

- Amazing Agricultural Heritage คือการโชว์พัฒนาการด้านการเกษตรของไทย พาทัวร์สวนผลไม้ สวนเกษตร สวนสมุนไพร

- Amazing Gateway คือการเสนอแนะเส้นทางการท่องเที่ยวออกไปสู่โลกอินเตอร์เน็ตที่ประเทศไทยเป็นเสมือนประตูเปิดเชื่อมไปยังภูมิภาคใกล้เคียง

สำหรับการลงความถี่ประเด็นของเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวนั้น ในเนื้อหาข่าว บทความ สารคดี คอลัมน์ประจำ บทบรรณาธิการ หรือ โฆษณา 1 ชิ้น อาจจะมีประเด็นของเนื้อหามากกว่า 1 อย่างก็ได้ โดยจะให้การลงความถี่เป็นรายสาระ

3. ตารางบันทึก "บทบาทของหนังสือพิมพ์" จะพิจารณาจากเนื้อหาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ว่ามีลักษณะที่มุ่งเน้นไปในเรื่องการเสนอเนื้อหาต่างๆ อย่างไร สำหรับบทบาทที่ใช้ในการวิจัยแบ่งไว้ 6 ประการ คือ

1. บทบาทในการให้ข่าวสาร
2. บทบาทในการแสดงความคิดเห็น หรือชักจูงใจ
3. บทบาทในการถ่ายทอดมรดกของสังคม
4. บทบาทในการให้ความบันเทิง
5. บทบาทในการเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชน
6. บทบาทเป็นสื่อในการโฆษณา

สำหรับบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยว 1 ชิ้นนั้น อาจจะทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 บทบาทก็ได้ โดยจะใช้การลงความถี่เป็นรายละเอียด

การกำหนดหน่วยที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง "การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวไทย ของหนังสือพิมพ์รายวันกับความต้องการของผู้อ่าน" ได้ใช้หน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหา 2 ประเภท เพื่อให้การวิเคราะห์สามารถอธิบายได้ในเชิงปริมาณ ดังนี้

1. หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้หน่วยในการวิเคราะห์เป็น 2 หน่วย คือ

1.1 รายเรื่อง (Item) เป็นการกำหนดหน่วย โดยพิจารณาว่าเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวแต่ละเรื่องจัดเป็นเรื่องกว้างๆ ว่าเป็นรูปแบบข่าว บทความ สารคดี คอลัมน์ประจำ บทบรรณาธิการ หรือโฆษณา

1.2 รายละเอียด (Them) โดยพิจารณาเนื้อหาแต่ละชิ้นว่ามีประเด็นเกี่ยวกับอะไรบ้างและจัดเข้าอยู่ในขอบข่ายเนื้อหาอย่างไรตามที่กำหนดไว้

2. หน่วยในการระบุจำนวน (Unit of Enumeration) ในการวิจัยครั้งนี้หน่วยระบุจำนวน คือ ความถี่ (Frequency) โดยจะนับจำนวนขึ้นของเนื้อหาของเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 ชื่อฉบับ โดยไม่คำนึงถึงความยาวของเนื้อหาที่แตกต่างกัน

การสำรวจผู้รับสาร

1) สร้างแบบสอบถามสำรวจความต้องการของผู้รับสาร ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน
 ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
 ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน
 ส่วนที่ 4 คำถามเพื่อวัดความต้องการของผู้อ่านที่มีต่อประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวที่
 หนังสือพิมพ์นำเสนอ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหา จำเป็นต้องมีการทดสอบความน่าเชื่อถือของตารางลงรหัสบันทึก
 ขอบข่ายเนื้อหาด้านการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้หาผู้วิเคราะห์ร่วมจำนวน 1 คน ที่เป็นนิสิตปริญญาโท
 ภาคหนังสือพิมพ์มาร่วมลงรหัสตรวจสอบ โดยเปรียบเทียบว่ามีความเห็นตรงกันกี่ครั้ง จากนั้นก็จะนำ
 มาคำนวณตามหลักของ Holsti (Wimmer, Domink, 1987) โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

สูตรความเชื่อมั่น

$$R = \frac{N(C_{1,2,3,\dots,n})}{(C_1 + C_2 + C_3 + \dots + C_n)}$$

เมื่อ R คือ ค่าน่าเชื่อถือ

N คือ จำนวนผู้ลงรหัส

C_1, C_2, C_3 คือ จำนวนรายการที่มีความเห็นตรงกัน

$C_1 + C_2 + C_3 + \dots + C_n$ คือ จำนวนรายการทั้งหมดที่ผู้ลงรหัสใช้พิจารณา

ในการคำนวณด้วยสูตรนี้ ค่าที่คำนวณได้ต้องไม่ต่ำกว่า 0.75 จึงจะถือว่าเครื่องมือที่ใช้มี
 ความน่าเชื่อถือ

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์จำนวน 12 ชิ้น แยกเป็นข่าว 8 ชิ้น และคอลัมน์
 ประจำหรือสารคดี จำนวน 4 ชิ้น

จากการทดสอบผู้ลงรหัสมีความเห็นตรงกัน 21 ครั้ง จากทั้งหมด 53 ครั้ง

$$R = \frac{2(21)}{53} = 0.79$$

ในส่วนของแบบสอบถามเพื่อสำรวจผู้อ่านนั้น จะต้องนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อน
 พร้อมทั้งนำแบบสอบถามจำนวน 15 ชุด ไปลองทดสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงให้เข้าใจง่าย และตรงกับ
 วัตถุประสงค์การวิจัย

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้อ่านที่มีลักษณะต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากสื่อแตกต่างกัน

ตัวแปรต้น เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และช่วงรายได้ ของผู้อ่าน

ตัวแปรตาม พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ

สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้อ่านที่มีลักษณะต่างกัน มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตัวแปรต้น เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และช่วงรายได้ ของผู้อ่าน

ตัวแปรตาม แนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน

สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้อ่านที่มีลักษณะต่างกัน มีความต้องการประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์แตกต่างกัน

ตัวแปรต้น เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และช่วงรายได้ ของผู้อ่าน

ตัวแปรตาม ความต้องการประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์ของผู้อ่าน

สมมติฐานข้อที่ 4 การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์ มีความสอดคล้องกับความต้องการ และแนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน

ตัวแปรต้น ความต้องการ และแนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน

ตัวแปรตาม การนำเสนอเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวในหนังสือพิมพ์

การวัดค่าตัวแปร และเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ

1. ข้อความที่ใช้วัดตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์

อยู่ในตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ได้แก่

- เพศ แบ่งเป็น เพศชาย และเพศหญิง

- อายุ แบ่งเป็น ต่ำกว่า 20 ปี, 20-29 ปี, 30-39 ปี, 40-49 ปี, 50-59 ปี

ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

- ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา

อนุปริญญา หรือเทียบเท่า, ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า, สูงกว่าปริญญาตรี

- อาชีพ แบ่งเป็น ข้าราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ, นักธุรกิจ, เจ้าของร้านค้ารับจ้างใช้แรงงาน, พนักงานบริษัทเอกชน, นิสิต นักศึกษา, แม่บ้าน, ผู้ว่างงาน, อื่นๆ

- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แบ่งเป็น ต่ำกว่า 5,000 บาท, 5,001-10,000 บาท, 10,001-15,000 บาท, 15,001-20,000 บาท, 20,001-30,000 บาท, 30,001-50,000 บาท, 50,001-100,000 บาท, มากกว่า 1 แสนบาท

2. ข้อความที่ใช้วัดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
อยู่ในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม

- แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ท่านพึ่งพา คือ แหล่งใด สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น, หน่วยงานการท่องเที่ยวของรัฐ บริษัททัวร์เอกชน, บุคคลที่รู้จัก เช่น เพื่อน คนในครอบครัว คนที่เคยไปเที่ยว เป็นต้น

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	จะได้	5 คะแนน
มาก	จะได้	4 คะแนน
ปานกลาง	จะได้	3 คะแนน
น้อย	จะได้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	จะได้	1 คะแนน

- ในรอบปีที่ผ่านมาท่านติดตามเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากสื่อต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

หนังสือพิมพ์, โทรทัศน์, วิทยุ, นิตยสาร, แผ่นพับ, อื่นๆ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

เป็นประจำ	จะได้	4 คะแนน
ค่อนข้างบ่อย (3-4 ครั้ง/สัปดาห์)	จะได้	3 คะแนน
บางครั้ง (1-2 ครั้ง/สัปดาห์)	จะได้	2 คะแนน
นานๆ ครั้ง	จะได้	1 คะแนน

- ท่านมักอ่านเนื้อหาการท่องเที่ยวจากสื่อหนังสือพิมพ์ในข้อเขียนรูปแบบใด และมากน้อยเพียงใด

ข่าว, ภาพ, บทความ, สารคดี, คอลัมน์ประจำ, บทบรรณาธิการ, โฆษณา, อื่นๆ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	จะได้	5 คะแนน
มาก	จะได้	4 คะแนน

ปานกลาง	จะได้	3 คะแนน
น้อย	จะได้	2 คะแนน
ไม่เคยเลย	จะได้	1 คะแนน

- ลักษณะการติดตามอ่านเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์ อ่านอย่างละเอียด, อ่านเนื้อหาบางส่วน, อ่านหัวข้อ หรือหัวเรื่อง, อ่านส่วนโปรย หรือย่อหน้าแรก ดูภาพประกอบ

3. ข้อความที่ใช้วัดเกี่ยวกับแนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน

อยู่ในตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม ได้แก่

- ความบ่อยครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในรอบปีที่ผ่านมา มากกว่า 10 ครั้ง, ประมาณ 7-9 ครั้ง, ประมาณ 5-6 ครั้ง, ประมาณ 3-4 ครั้ง, ประมาณ 1-2 ครั้ง ยังไม่ได้ไปเที่ยวที่ไหนเลย

- ความบ่อยครั้งในการเดินทางไปเที่ยวต่างประเทศในรอบปีที่ผ่านมา มากกว่า 10 ครั้ง, ประมาณ 7-9 ครั้ง, ประมาณ 5-6 ครั้ง, ประมาณ 3-4 ครั้ง, ประมาณ 1-2 ครั้ง ยังไม่ได้ไปเที่ยวที่ไหนเลย

- สำหรับการท่องเที่ยวในเมืองไทย ท่านมีความชอบกับแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ของไทยมากน้อยเพียงใด

ภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคตะวันตก, ภาคใต้

- ปกติท่านมีความชอบลักษณะการท่องเที่ยวเหล่านี้มากน้อยเพียงใด

การชมวิถีทัศน์ทางธรรมชาติ, การร่วมกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น เดินป่า ล่องแพ เป็นต้น การเที่ยวชมวัดไหว้พระ โบราณสถาน โบราณวัตถุ, การชมการแสดงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น การหาสถานที่ลองลิ้มชิมรสอาหารไทย, การเลือกซื้อของที่ถูใจ, การชมการแสดงกีฬาพื้นบ้านไทย การเที่ยวชมสวนเกษตร สวนผลไม้ สวนสมุนไพร, การชมสถานที่ หรือของแปลกๆ ของไทย, การดูสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ในต่างประเทศ, การซื้อสินค้าปลอดภาษีจากต่างประเทศ, อื่นๆ

4. การวัดตัวแปรเกี่ยวกับความต้องการเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวจากหนังสือพิมพ์

โดยอยู่ในส่วนที่ 4 ของแบบสอบถาม ได้แก่

ในรูปแบบของ ข่าว ได้แก่

- การปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือหน่วยงานเอกชนเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย

- ประชาสัมพันธ์เทศกาล งานมหกรรม การแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทย
- ประชาสัมพันธ์การให้บริการของโรงแรม หรือสถานที่พักตากอากาศ
- เกี่ยวกับความปลอดภัย และสวัสดิภาพของนักท่องเที่ยว
- กรณีที่นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบจากการให้บริการต่างๆ
- เรื่องแปลกใหม่ที่น่าสนใจ และดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวได้
- ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว หรือการพัฒนาเปิดแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่

ในรูปแบบของบทความ ได้แก่

- ข้อคิดเห็นติชม หรือเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว
- สร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว
- แสดงความคิดเห็นห่วงตึงพฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบ หรือคุกคามสวัสดิภาพนักท่องเที่ยว
- เชิญชวนให้คนไทยเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่จัดขึ้นทั่วประเทศ

ในรูปแบบของคอลัมน์ประจำ และสารคดี ได้แก่

- ให้ข้อมูลเรื่องกิจกรรม งานประเพณี และเทศกาลส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย
- นำเสนอเรื่องราวความแปลกใหม่ที่น่าสนใจ ทำให้คนเกิดความอยากรู้อยากเห็น
- แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ต่างๆ
- แนะนำร้านอาหาร รายการอาหาร ที่พัก หรือของฝากของที่ระลึก
- แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ
- เป็นสื่อกลางของประชาชนเสนอปัญหาข้อร้องเรียนต่างๆ ด้านการท่องเที่ยวไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- แสดงความคิดเห็นทั้งด้านชื่นชมยินดี และห่วงตึง เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีต่อการท่องเที่ยวไทย

ในรูปแบบของโฆษณา ได้แก่

- รายการท่องเที่ยวภายในประเทศของบริษัททัวร์
- โฆษณาการจัดนิทรรศการ งานมหกรรมต่างๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่ความเป็นไทย

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน เป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	จะได้	5 คะแนน
มาก	จะได้	4 คะแนน
ปานกลาง	จะได้	3 คะแนน
น้อย	จะได้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	จะได้	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

4.51 – 5.00	หมายความว่า	มีความต้องการมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	มีความต้องการมาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	มีความต้องการปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	มีความต้องการน้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	มีความต้องการน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ (Editing) ของแบบสอบถาม
- 1.2 ลงรหัสข้อมูล (coding) ในแบบสอบถามเพื่อเตรียมบันทึกข้อมูล
- 1.3 บันทึกข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ (Key in)
- 1.4 ประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows

2. สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เป็นสถิติประเภทร้อยละ และค่าเฉลี่ย เพื่อให้อธิบายในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

- ลักษณะทางประชากรศาสตร์
- พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
- แนวโน้มในการท่องเที่ยวของผู้อ่าน
- ความต้องการประเด็นเนื้อหาด้านการท่องเที่ยวของผู้อ่าน

2.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สถิติที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่

- t-test และ One-way ANOVA เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในสมมติฐานข้อที่ 1-3
- Spearman rank-order Correlation Coefficient เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในสมมติฐานข้อที่ 4